

Egyenletek, maximum és minimum feladatok

◆ Órán megoldott feladatok:

1. Oldjuk meg az alábbi egyenletet a természetes számok halmazában: $x + y + z = xyz$.

2. Oldjuk meg az alábbi egyenletet az \mathbf{N}^* halmazon: $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{3}$.

3. Oldjuk meg az alábbi egyenleteket az \mathbf{Z} halmazon:

a) $\frac{2}{x} - \frac{3}{y} = 1$; b) $\frac{1}{2x} + \frac{1}{3y} = \frac{1}{4}$; c) $3xy + 9x - 2y = 13$; d) $9x^2 + 2y^2 - 6xy - 8y + 3 = 0$.

4. Legyen $E(x) = x^2 - 12x + 48$. Határozzuk meg az $A = \{(x, y) \mid y = \min E(x)\}$ halmazt.

5. Határozzuk meg az $E(x, y, z) = \sqrt{4x^2 + 4x + 5} + \sqrt{9y^2 - 12y + 13} + \sqrt{16z^2 + 24z + 25}$ $x, y, z \in \mathbf{R}$ alábbi kifejezés legkisebb értékét és x, y, z azon értékét, amelyre a kifejezés a legkisebb.

◆ Javasolt házi feladat:

1. Oldjuk meg az alábbi egyenletet a természetes számok halmazában: $x + y = xy$.

2. Oldjuk meg az alábbi egyenletet az \mathbf{N}^* halmazon: $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} + \frac{1}{x+y+z} = 2$.

3. Oldjuk meg az alábbi egyenleteket az \mathbf{Z} halmazon:

a) $\frac{1}{4x} + \frac{1}{5y} = \frac{1}{20}$; b) $xy - 3x + 2y = 1$;

4. Oldjuk meg a $\mathbf{Z} \times \mathbf{Z}$ halmazon alábbi egyenletet: $xy + y - 3x = 2015$;

5. Legyen $E(x) = x^2 - 15x + 72$. Határozzuk meg az $A = \{(x, y) \mid y = \min E(x)\}$ halmazt.

6. Határozzuk meg az $E(x, y, z) = 9x^2 + y^2 + z^2 - 6x - 8y - 4z + 20$, $x, y, z \in \mathbf{R}$ alábbi kifejezés legkisebb értékét és x, y, z azon értékét, amelyre a kifejezés a legkisebb.

◆ Kiegészítő feladatok:

1. Oldjuk meg az alábbi egyenletet a természetes számok halmazában: $x + y + z + t = xyzt$.

2. Oldjuk meg az alábbi egyenleteket az \mathbf{N} halmazon:

a) $x + \frac{1}{y + \frac{1}{z}} = \frac{37}{16}$; b) $x + \frac{1}{y + \frac{1}{z + \frac{1}{n}}} = \frac{43}{30}$.

3. Oldjuk meg az alábbi egyenleteket az \mathbf{Z} halmazon:

a) $x + \frac{1}{y + \frac{1}{z}} = \frac{37}{16}$; b) $x + \frac{1}{y + \frac{1}{z + \frac{1}{n}}} = \frac{43}{30}$.

4. Oldjuk meg a $\mathbf{Z} \times \mathbf{Z}$ halmazon alábbi egyenleteket: a) $\frac{3}{x^2 - 8x + 16} + \frac{5}{y^2 - 12y + 36} = \frac{1}{2}$;

b) $x^2 - xy - y = 2016$; c) $2x^2 - (2y - 1)x + y = 2003$.

5. Oldjuk meg az alábbi egyenleteket az \mathbf{N} halmazon:

a) $\sqrt{x} + \sqrt{y} = \sqrt{2000}$; b) $\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}} = \frac{1}{\sqrt{18}}$.

6. Határozzuk meg az alábbi kifejezések legkisebb értékét illetve az x azon értékét, amelyre a kifejezés a legkisebb: a) $E(x) = 25x^2 + 40x + 28$, $x \in \mathbf{R}$; b) $E(x) = 9x^4 - 24x^2 + 25$, $x \in \mathbf{R}$;

c) $E(x) = 16x^2 - 8x + 17$, $x \in \mathbf{R}$.

7. Határozzuk meg az alábbi kifejezések legnagyobb értékét illetve az x azon értékét, amelyre a kifejezés a legnagyobb: a) $E(x) = -16x^2 + 40x - 23$, $x \in \mathbf{R}$; b) $E(x) = -12x^2 - 12x - 17$, $x \in \mathbf{R}$;

c) $E(x) = -x^2 - 8x + 9$, $x \in \mathbf{R}$; d) $E(x) = -2\sqrt{x^4 + 8x^3 + 42x^2 + 104x + 169}$, $x \in \mathbf{R}$.

8. Határozzuk meg az $E(x) = \frac{9x^2 + 12x + 20}{3x + 2}$, $x \in \mathbf{R}$ alábbi kifejezés legkisebb értékét és x azon értékét, amelyre a kifejezés a legkisebb.

9. Legyen $x, y, z \in \mathbf{R}_+^*$ úgy, hogy $x + y + z = 1$.

Határozzuk meg az $E(x, y, z) = \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z}$ kifejezés legkisebb értékét.

10. Legyen $x, y, z \in \mathbf{R}_+^*$ úgy, hogy $x + y + z = 1$.

Határozzuk meg az $E(x, y, z) = x^6 + y^6 + z^6 + \frac{x^4 y^4 + x^4 z^4 + y^4 z^4}{x^4 y^4 z^4}$ kifejezés legkisebb értékét.

11. Határozzuk meg az $x, y, z \in \mathbf{R}$ értékét úgy, hogy $E(x, y, z) = 2x^2 - 4xy + 5y^2 - 12yz + 13z^2 - 4z + 9$ kifejezés a legkisebb legyen.

12. Ha $x + y = k$, (k állandó), akkor mutassuk ki, hogy $x \cdot y$ a legnagyobb, ha $x = y = \frac{k}{2}$.

(Az összes azonos kerületű téglalapok közül a négyzet területe a maximális.)

13. Ha $x \cdot y = k$, (k állandó), akkor mutassuk ki, hogy $x + y$ a legkisebb, ha $x = y = \sqrt{k}$.

(Az összes azonos területű téglalapok közül a négyzet kerülete a legkisebb.)

15. Legyen $x, y, z \in \mathbf{R}_+^*$ úgy, hogy $x + 3y + 5z = 2$. Mutassuk ki, hogy $\sqrt{2x+1} + \sqrt{6y+1} + \sqrt{10z+1} < 5$.

16. Legyen $x, y \in \mathbf{R}_+^*$ úgy, hogy $x + y = 1$. Mutassuk ki, hogy $x^6 + y^6 + \frac{x^4 + y^4}{x^4 \cdot y^4} \geq 2$.

17. Legyen $x, y, z \in \mathbf{R}_+^*$ úgy, hogy $x \neq y \neq z \neq x$.

Mutassuk ki, hogy $\frac{x}{4x+y+z} + \frac{y}{x+4y+z} + \frac{z}{x+y+4z} < \frac{1}{2}$.

18. Legyen $x, y, z \in \mathbf{R}_+^*$. Mutassuk ki, hogy $\frac{x}{5x+y+z} + \frac{y}{x+5y+z} + \frac{z}{x+y+5z} \leq \frac{3}{7}$.

19. Legyen $x, y, z \in \mathbf{R}_+^*$ úgy, hogy $xyz = 1$.

Mutassuk ki, hogy $\frac{1}{xy(z^2+1)} + \frac{1}{yz(x^2+1)} + \frac{1}{xz(y^2+1)} \leq \frac{3}{2}$.